

Analyse van de leerkrachtenbevraging:

226 leerkrachten vulden de bevraging in.

Open (exploratieve) bevraging

Hieronder staat het resultaat van de open exploratieve bevraging. Na kwalitatieve analyse zijn er een aantal opvallende zaken op te merken:

- **Nood aan tijd en ruimte wordt algemeen als de belangrijkste factor aangeduid, zowel objectief (meer uren), als subjectief (meer vertrouwen, autonomie).**
- **Daar waar “leerlingspecifieke factoren” (klasgroep en leerlingen) als de belangrijkste belemmerende factoren wordt aangestipt, zien leerkrachten de oplossingen eerder liggen bij schoolcultuur (visie, steun van directie en collega’s), schoolklimaat (veiligheid, sfeer, vertrouwen) en omkadering (nascholing, tools, handvaten).**

Belemmerende factoren

(133 leerkrachten vulden dit open gedeelte in, soms in trefwoorden, soms met meer uitleg)

Meest geciteerde clusters:

<p>1. Tijdsgebrek</p> <p>a. Als verhoging van de werkdruk (34)</p> <p>b. Door de druk vanuit de leerplannen, te bereiken doelstellingen (18)</p>	<p>Inspraak goed organiseren is tijdrovend; er gaat snel een substantieel deel van een lestijd naar een gesprek als dat echt ergens over gaat.</p> <p>Extra werkdruk leerkrachten</p> <p>De werklust die nu al behoorlijk hoog ligt.</p> <p>Dit kan pas bij bepaalde thema's anders dreigt men steeds verder uit te wijken en extra tijd te verliezen om de leerplannen te bereiken. Met de nieuwe leerplannen zou hier meer tijd voor zijn.</p> <p>tijdsdruk om dit er ook weer bij te nemen</p> <p>De tijd die het vraagt om dit in te plannen</p> <p>De organisatie op zich</p>
<p>2. Klasgroepen</p> <p>a. Te grote klasgroepen (31)</p> <p>b. Te grote diversiteit (23)</p>	<p>* Een klasgroep die te groot is. Ik heb bv. een klas met 28 leerlingen.</p> <p>De diversiteit tussen de leerlingen. Bij grote klasgroepen zijn de belangen zo divers dat de meningen zo verdeeld zijn. Dit is niet in iedereen zijn voordeel en het komen tot een consensus is niet altijd een mogelijkheid.</p>

<ul style="list-style-type: none"> i. Te maken met heterogeniteit ii. Discussies tussen leerlingen iii. Stille vs. mondige leerlingen iv. Onder invloed van M-decreet <p>c. Klasmanagement tgv storend gedrag (15)</p>	<p>Leerlingen hebben ook verschillende meningen. Hoe breng je deze samen tot één conclusie / één aanpak? Zo niet, hoe organiseer je dan het klasgebeuren om te voldoen aan de verschillende meningen van de leerlingen in een klas van 21 leerlingen?</p> <p>- het gezag van de leerkracht komt in het gedrang omdat leerlingen zich 'belangrijker gaan voelen'</p> <p>Inspraak van alle leerlingen in grote klassen (vb. 27 leerlingen) vergt vaak tijd die er niet altijd is. Er moet zoveel gezien worden in een veel te beperkte tijd.</p> <p>Het is net iets veiliger om zelf de touwtjes in handen te hebben.</p> <p>jonge leerkrachten moeten eerst een stevig klasbeheer bezitten vooraleer ze hieraan beginnen!</p> <p>- Niet iedere leerling heeft 'zin' in dergelijke gesprekken, stillere leerlingen durven niet altijd deelnemen. Ik ben dan bang dat vooral de mening van de 'meer aanwezige' leerlingen zal doorgevoerd worden voor de hele klas. Ik vind het moeilijk om voor iedereen goed te doen.</p> <p>M-decreet: heterogene klasgroepen waarin iedereen een rugzakje met andere inhoud draagt. Gedragsproblemen stijgen met de jaren die ik lesgeef. Ik ben blij als ik ze rustig krijg en een poging kan doen om wat les te geven.</p>
<p>3. Leerlingen</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Missen de nodige competenties (maturiteit, leeftijd) (14) b. Hebben onrealistische ideeën en verwachtingen (10) 	<p>Leerlingen zijn soms heel erg enthousiast, maar bezitten de vaardigheden nog niet altijd om naar elkaar te luisteren. Dat maakt dat het als leerkracht een grotere uitdaging wordt als je leerlingen inspraak wil doen krijgen.</p> <p>onrealistische ideeën van leerlingen. Ze wil vaak alles 'leuk' en entertainend maken</p> <p>je kan leerlingen niet zomaar de illusie geven dat ze over "alles" inspraak kunnen krijgen sommige items moeten eerst afgetoetst worden.</p> <p>dat ln niet weten hoe ze constructief kunnen meewerken en dat ze het op een beleefde manier kunnen doen.</p> <p>Praktisch niet altijd haalbaar, leerlingen komen soms met onrealistische voorstellen af,</p>
<p>4. Schoolcultuur (16)</p>	<p>School moet ook mee willen.</p> <p>De schoolcultuur die nog eerder traditioneel. Opvattingen over leren en onderwijzen die eerder klassiek zijn.</p>
<p>5. Hoe te beginnen? (8)</p>	<p>* onwennigheid bij mezelf - minder houvast</p> <p>Geen idee hoe ik dit kan doen, wat de juiste technieken zijn. angst voor het onbekende</p>
<p>6. Gebrek aan collegiale steun (4)</p>	<p>Andere collega's die hier commentaar opgeven. Niet aan dezelfde koord trekken.</p>
<p>7. Eénuursvak (4)</p>	<p>Ik heb een één-uursvak. Er is vaak weinig tijd om het leerproces in verband met het vak via participatie uitgebreid te laten verlopen.</p>
<p>8. Beperkte infrastructuur (4)</p>	

9. Taal/cultuur (3)	Lln die anders taling zijn en die een totale andere opvoeding hebben gekregen. Lln die onze opvoeding en onze visie totaal afraden en niet aanvaardden.
---------------------	---

Leerkrachten zijn er niet mee vertrouwd.

Leerlingen zijn er niet mee vertrouwd.

Wie er mee begint moet durven stretchen, loslaten.

Leerkrachten moeten op een andere manier denken over onderwijs, over hun klaspraktijk.

Onderwijs is een log instituut waar slechts heel traag (te traag) verandering, vernieuwing ingang vindt.

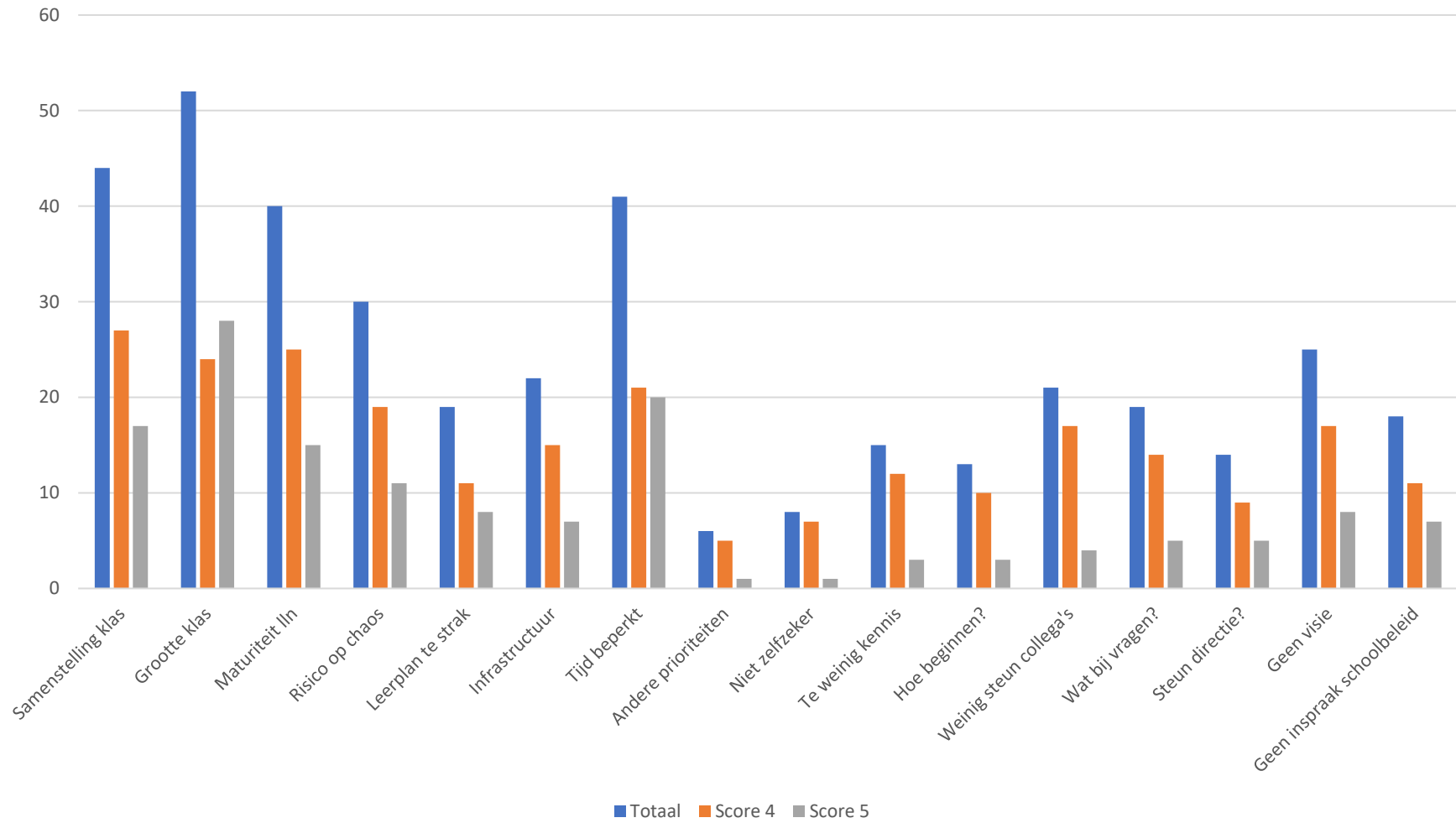
Wat is er nodig?

1. Meer tijd (en ruimte) (31)	<p>Mogelijkheid/toestemming om flexibel om te kunnen gaan met lesuren, opdrachten,...</p> <p>Nood aan meer tijd en meer vrijheid wat betreft de te behalen vakgebonden doelstellingen.</p> <p>Autonomie in de eigen klas. Het kunnen opbouwen van een band met de leerlingen, zicht krijgen op leefwereld en interesses...</p> <p>wederzijds respect van lkr en lln én een directie en korps die voor een goed schoolklimaat zorgen, waarin absurde regelgeving en de elkaar in hoog tempo opvolgende pedagogische (en even absurde) stokpaardjes achterwege gelaten worden en vervangen door een vertrouwen in de individuele aanpak van de leerkracht.</p>
<p>2. Schoolcultuur</p> <p>a. Steun van directie</p> <p>b. Gedragen visie</p> <p>c. Overleg met collega's</p>	<p>Ondersteuning vanuit de directie</p> <p>een beleid / directie die mee wil en erin gelooft en collega's die dat werk ook waardevol vinden</p> <p>Andere collega's en een directie die erachter staat.</p> <p>steun van mijn directie: participatie in de klas = participatie binnen de school. Dit moet opgenomen worden in de algemene schoolcultuur. Wanneer leerkrachten weinig/geen inspraak hebben in de school, is het moeilijk om dit te hertalen naar leerlingen.</p> <p>-zou deel uit moeten maken van de schoolcultuur (als dat vanuit het korps of directie gestimuleerd wordt, dan zal dat vlotter lukken)</p> <p>-dan worden de leerlingen er ook meer mee vertrouwd</p> <p>-misschien voorbeelden uit praktijk krijgen (hoe? wat? wanneer?)</p> <p>Het moet een gedragen visie zijn door heel de school.</p> <p>Collega's die mee willen uitproberen.</p> <p>groepsgevoel onder collega's</p>

	'Open' leerplannen, flexibel jaarplan, herwaardering van de leerkracht. Deze positieve benadering van leerkracht leidt tot meer uitnodiging inspraak en participatie van de leerling. Het ene kan niet zonder het andere. Als de leerkracht nog amper inspraak heeft, kan er weinig inspraak van de leerling getolereerd worden....
3. Schoolklimaat a. Vertrouwen (16) b. Sfeer (8)	Een sfeer van vertrouwen; de wil om echt te luisteren naar wat iemand zegt en daar op in te gaan; onderwerpen die voor de betrokkenen relevant zijn/aanvoelen. Primair is een niet-autoritaire aanpak, een sfeer waarbij elke leerling zich gerespecteerd en veilig voelt. Een veilig klimaat: leerlingen mogen de kans hebben om hun mening te geven, als leerkracht moet je ook je fouten durven toegeven, respectvol omgaan met beide partijen
4. Omkadering a. Bruikbare tools (18) b. Goede praktijkvoorbeelden (9) c. Nascholing, materiaal (8)	De juiste handvaten Je moet het durven. Je moet de meerwaarde ervan kunnen zien. Je hebt wat tools nodig. Je zou de kracht van participatie moeten kunnen horen, bekijken, ervaren bij leerkrachten en leerlingen die er mee bezig zijn. Co-teaching kan een hulp zijn. Praktische tools, die jaar na jaar inzetbaar zijn. Oefening baart kunst. Concrete tools om aan de slag te kunnen gaan, die je als leerkracht kan aanpassen naar eigen goeddunken en ervaringen. nuttige, eenvoudige methodieken/tools
5. Bereidheid leerlingen (14)	Gemotiveerde leerlingen die kunnen en willen luisteren naar elkaar, die open staan voor alles wat nieuw/anders is.
6. Kleinere klassen (11)	
7. Duidelijke afspraken (9)	

Kwantitatieve analyse "belemmerende factoren"

Grafiektitel

Afsluitende feedback heb ik integraal overgenomen. Hieruit kunnen we zeker heel veel citaten halen!!! Ik zette in fluo mijn persoonlijke favorieten.

Misschien eens kijken hoe burgerparticipatie werkt en meer en meer aan belang wint in onze hedendaagse maatschappij.

In autoritaire regimes ligt dit aspect wat gevoeliger ...

Ga als leerkracht samen met je leerlingen eerst op zoek naar waar iedere leerling persoonlijk goed in is. Gebruik dit om interesse en motivatie bij activiteiten op te wekken. Het geeft elke leerling een boost aan zelfvertrouwen.

Duidelijke richtlijnen

afspraken die voor iedereen haalbaar zijn ongeacht afkomst, intelligentie

De verantwoordelijkheid van het eigen leerproces meer bij de leerlingen leggen. Als leerkracht voorzie je de context, uitdagingen, motivatie, feedback ... maar de leerling is uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het leerproces.

beginnen met kleine onderwerpen, kleine voorstellen, langzaam opbouwen

/

Een heel open houding als leerkracht waardoor leerlingen durven praten met je, durven nablijven om je dingen te vertellen en vragen.

sorry, niet echt

voorbeelden ter beschikking stellen via het ICT platform dat de school gebruikt

Maak werk van een degelijke opleiding van lesgevers (masterstudies voor iedereen in het onderwijs?). Iemand met genoeg opleiding en de wil/ambitie om iets te betekenen laat vaak het onderwijs voor wat het is...

Dit is niet echt haalbaar maar ik pleit toch wel voor wat meer vakkennis gecombineerd met creativiteit en openheid.

Kleinere klassen, betere infrastructuur aangepast aan de huidige manieren van lesgeven.

/

Meer ruimte geven in het leerplan

Ga in de eerste week van het schooljaar meteen op teambuilding met jouw klas. Werk meteen aan de (vertrouwens)band tussen jou en jouw lln!

nee

nee

Respect geven is respect krijgen

Maandelijks moment voor (zelf)reflectie

de overheid meer middelen laten voorzien voor kleinere klassen, betere lokalen en meer tijd

Via zelfevaluatie nagaan wat de leerlingen denken over 'iets'. De leerkracht kan hier de volgende keer meer naartoe werken.

Ideeënbox ophangen waar ze briefjes in kunnen steken (zo kunnen ook minder assertieve leerlingen hun zegje doen)

Via zelfevaluatie nagaan wat de leerlingen denken over 'iets'. De leerkracht kan hier de volgende keer meer naartoe werken.

De overheid zou beter een uurtje met de klastitularis en haar klas verplichten. Dat dit ingeroosterd is in de lessenrooster en we dit uur kunnen gebruiken voor het welbevinden van onze leerlingen. Leerlingen kunnen maar tot leren komen, als ze zichzelf thuis voelen op school.

nee

Enthousiasme uitstralen
Samen naar een doel streven
Pro-actief werken door iedereen het woord te geven
handvatten aanreiken

Ik denk dat het meer kans op slagen heeft als je als leerkracht niet 'boven' je leerlingen staat, maar als je voor hen een soort coach kan zijn die hen begeleidt in het leerproces. Dit lukt me als de leerlingen voldoende maturiteit en motivatie hebben en dan kan je heel wat samen met hen bespreken en afspreken. Ik denk dan aan plannen van toetsen en taken, of zelf een leerstofonderdeel aanbrengen dat ze interessant vinden.

Een duidelijk uitgeschreven visie op dit onderwerp zowel voor leraren, leerlingen als ouders, zodat alle acteren weten wat de doelen en verwachtingen zijn.

nee

/

/

Véél kleinere klasgroepen. Homogenere groepen.

vb Via co-teaching en projectwerk de leerlingen tot inspraak en participatie laten komen

Participatie aanbieden als een kans, niet als een opdracht; m.a.w.: zelf positief zijn en durven evalueren.

Nee

Werken van onderuit is belangrijk. (teams warm maken)

Steun en enthousiasme hierbij vanuit de directie geeft een boost.

Bied tools aan.

Breng het succesverhaal.

Geef ons leerplannen en lesmateriaal die dit toelaten, een directie die hier achter staat en goede vorming

Leerlingen zelf onderwerpen laten aanbrengen, interesses delen, ...

nee

/

nee

rekening houden met de veranderende maatschappij, diversiteit in de klas

Je eigen gevoel volgen en doen waar je je goed bij voelt.

Niet onmiddellijk :-)

Wees luisterbereid, denk mee, argumenteer waarom je wel of niet op iets wil ingaan, waarom er wel of geen inspraak kan zijn.

zie hierboven: vertrouwen, tijd en veiligheid

Als leerlingen inspraak of verantwoordelijkheid krijgen in hun leren, geeft dit meer bevestiging als er progressie is.

Af en toe inspraak geven maakt al een heel groot verschil ...

X

In deeltijds is het makkelijker om inspraak te geven omdat leerplan heel ruim interpreteerbaar is. Anderzijds maakt groot verloop van leerlingen het dan weer niet makkelijk.

Goede communicatie en samenwerking.

er blijven aan werken en voor open staan

Klein beginnen...

geleidelijk opbouwen/inoefenen, leerlingenraad beter bekend maken en initiatieven opstarten, evaluatiecriteria overleggen: leerlingen in de rol van leerkracht doen kruipen en evaluatiecriteria laten opstellen, democratische beslissingsprocedures gebruiken als leerkracht ...

Neen.

Een anonieme brievenbus installeren zodat we als leerkracht weten wat leeft in een groep en hier eens kunnen op inspelen, indien dit niet luidop wordt gezegd. Dit voedt het vertrouwen.

Niet meteen...

Meer focussen op directe democratie (ipv op vertegenwoordigende democratie = leerlingenraden) in werkvormen

Lkr leren verbindend te communiceren

nee

De factoren mbt collega's en school zijn niet echt een belemmering, maar misschien zal dit wel zo zijn metertijd om nieuwe dingen te blijven proberen of om het vol te houden.

Coaching en de nodige evaluatie/feedback is echt wel noodzakelijk.

Nn

Het kan ook soms met kleine eenvoudige opdrachten, he heeft niet altijd super te veel tijd of energie te kosten, maar omdat we her tegenovergestelde denken , laten we het er soms voor

- Google Classroom: korte vraag stellen.

- wit papier rond oude videodoos met daarin whiteboard marker en een klein vodge: minibordjes waarop leerlingen antwoorden, keuzes, feedback de lucht kunnen insteken

- voor je de leerstof geeft, die aftoetsen met quizizz. Adhv die resultaten kiezen op welk stuk jij als leerkracht focust, en waarop ll moeten focussen

- altijd open staan voor feedback, het creëert goodwill!

- "te veel" aanbod geven en hen de keuze laten welk deel ze niet doen

- zoek iets roods en iets groens. Antwoord A/akkoord/ja/... is groen en antwoord xyz is rood. Leerlingen die kleur in de lucht laten steken bij verbetering. Meteen overzicht, ook.

- een één tegen allen (echte aanrader vlak voor de vakantie!)

- jokers / wildcards gebruiken

- datum afspreken? Democratisch handen tellen

- de les met drie kolommen: 1) wat weet je over dit onderwerp? 2) wat wil je weten? 3) wat weet je nu na deze les?

- taken individualiseren: elk een campagne/extreme sport/personage/... kiezen en uitdiepen

- enz... :)

Inzetten op vertrouwen in de leerlingen, niet enkel vanuit de leerkrachten, maar zeker ook vanuit de directie. Geen schijninspraak, waarbij de leerlingen (en leerkrachten) zogezegd wel mogen participeren, maar waarna vervolgens elk voorstel toch wordt afgeketst of genegeerd.

Ook belangrijk: dat leerlingen niet enkel over futiele zaken mogen participeren, maar ook over echt fundamentele beleidzaken.

laat leerkrachten gewoon zichzelf zijn, dan zullen zij ook makkelijker leerlingen zichzelf kunnen laten zijn en is participatie en inspraak een evidentie. kleinere klasgroepen.

Tussentijds vragen, wat vind je ervan, hoe lukt deze opdracht...

/

uitproberen met klein project

Als elke leerkracht hieraan meewerkt is dat voor de leerlingen duidelijker, worden ze dit gewoon en zou je hierdoor minder tijd van de eigenlijke les verliezen.

Een duidelijke visie van de school!

nee

meer tijd.

Gelijkwaardigheid in stem creëren

-

Respectvolle omgang en redelijkheid van leerlingen met leerkrachten én omgekeerd.

Duidelijke en haalbare afspraken maken met wederzijds begrip om mening in een open communicatie.

Inleving leerlingenwereld met reflectie op de volwassen- én werkelijke wereld/ echte samenleving.

Als klastitularis af en toe kunnen beschikken over een klasuurtje/tijd voor én met de leerlingen.

Regelmatig aftoetsen met de leerlingen wat er "leeft" op school om te werken aan de noden voor een gezonde leer-&leefomgeving.

Wekelijks klasuur in lesprogramma opnemen

een soort groeitraject: klein beginnen in eerste jaar en verruimen naar einde middelbaar?

zoiets moet dan vanuit directie/korps groeien, want als er maar een paar mensen mee bezig zijn, dan lukt het niet.

Werk gestructureerd. Laat hun al hun vragen en bedenkingen doorgeven. Luister. Noteer. Neem de tijd om dit te verwerken en breng de feedback een week later terug. Duidelijk communiceren wat wel en niet kan. Wat nog besproken moet worden.

exit ticket gebruik ik graag: geeft concrete feedback en is toekomstgericht omdat je ook vragen laat stellen

Gewoon doen en niet uit de weg gaan.

Begin met je leerlingen als volwassen mensen te aanzien.